

[Undervisningsministeren.]

brugt det enkelte år, henlægges til senere anvendelse i samme øjemed.

Fondets midler skal anvendes til gennemførelse af videnskabelige opgaver, som kræver udover dem, der står til rådighed ved laboratorier og institutter, herunder udgravninger, undersøgelser i marken og større laboratorieundersøgelser. De skal kunne anvendes til anskaffelse af større værker og andre hjælpemidler til videnskabeligt arbejde, til videnskabelig og ikke-videnskabelig assistance, til erhvervelse af studiemateriale af forskellig art og i det hele til gennemførelse af opgaver, som ligger udover, hvad der kan ydes på de ordinære driftsbudgetter. Derimod skal de ikke anvendes til egentlige anlægsudgifter eller til dækning af ordinære driftsudgifter, der normalt afholdes under de årlige finanslovbevillinger; i så fald var der jo ikke tale om en ny og effektiv hjælp, men blot om en ompostering, medens det jo her drejer sig om en ny og virkelig effektiv hjælp til dansk videnskabelig forskning.

Der er i tilknytning til lovforslaget udarbejdet et udkast til en kgl. anordning, hvoraf de nærmere enkeltheder vedrørende administrationen af loven fremgår. Det er tanken, at midlerne skal administreres af en bestyrelse bestående af videnskabsmændene selv samt en repræsentant for undervisningsministeriet og en repræsentant for finansministeriet.

Folketingsudvalget har i sin betænkning vedrørende lovforslaget bl. a. fremhævet betydningen af, at der indrømmes skattefradrag for tilskud til privatpersoner og erhvervsvirksomheder til videnskabelig forskning, samt henledt opmærksomheden på nødvendigheden af en koordinering under den ene eller den anden form af de forskellige videnskabelige fonds' arbejder. Jeg kan for mit vedkommende slutte mig til folketingsudvalget på disse punkter.

Med disse korte bemærkninger skal jeg da tillade mig at anbefale lovforslaget til vedtagelse også i dette høje ting.

Johannes Hansen: Forslaget har i folketinget samlet enstemmighed, og jeg går ud fra, at der vil foreligge en lignende enstemmighed i dette ting om dets gennemførelse. For mit eget vedkommende kan jeg anbefale forslaget til vedtagelse og gør det med glæde, idet jeg udtaler ønsket og forventningen om, at det initiativ, der er vist i denne sag, må blive af værdi for dansk videnskab og dermed for dansk kultur.

Esther Mallings Pedersen: Når et lovforslag først har været fremsat og er gennemarbejdet i det ene ting, kan det ofte være meget vanskeligt at finde noget nyt at sige om det i det andet. Jeg kan alligevel ikke afholde mig fra at gøre nogle ganske få bemærkninger, ikke fordi jeg mener, jeg kan finde noget nyt at sige, og heller ikke, fordi jeg egentlig har tænkt at gå i enkeltheder — den højtærede minister har i sin forelæggelsestale redegjort for hele forslaget indhold —, men fordi jeg synes, der knytter sig en ganske særlig interesse til dette forslag.

For det første står vi her overfor et helt nyt område for anvendelse af statens midler og det på et tidspunkt, da man — af finansielle grunde bl. a. — må være meget forsigtig med at pålægge staten nye opgaver. Der må derfor være vægtige grunde til fremsættelsen af et sådant forslag, og det synes jeg også der er. Der knytter sig også den interesse til forslaget, at det ligesom er udtryk for en nyorientering med hensyn til samfundets forhold til videnskaben. Langt tilbage i de fjerne tider så menigmand jo med mistro og frygt på dem, der befattede sig med forskning og ledte efter de vises sten. Senere hen blev det således, at man ikke længere var bange for videnskaben, men betragtede den som noget en selv uvekkende, som noget, de måtte tage sig af, der havde forstand derpå og interesse derfor.

Som også omtalt af den højtærede minister er der fra privat side vist dansk videnskab en ganske overordentlig stor offervilje, men som det gør sig gældende på så mange andre områder, viser de private midler sig også på dette område utilstrækkelige, dels fordi pengenes værdi bliver mindre, dels — således som den højtærede minister ligeledes pegede på — fordi kravene bliver stedse større og større, og fordi vi er nødt til at opfylde dem, hvis vi vil følge med. Her må og bør staten efter min opfattelse træde til, hvis samfundet er interesseret i at give dansk videnskab mulighed for fortsat at gøre sin indsats, fortsat at kunne hævde sig i det store internationale broderskab, kan man næsten godt sige, som videnskaben er. Og det er samfundet utvivlsomt interesseret i.

Hvis man virkelig gjorde sig klart, hvor rivende den udvikling er, der har fundet sted i vort århundrede, den udvikling, hvis kilde er den moderne videnskab, ville man blive svimmel. Det bliver vi nu ikke. Det 20. århundredes mennesker har en fremtrædende mangel på evne til at kunne undres og har en imponerende øvelse i ikke at lade sig imponere. Vi tager i virkeligheden